

Κι από τούς πρώτους σ' εκείνους τούς καιρούς ύστερα από τὸ μακρόχρονο σέβσιμο τοῦ Σολωμοῦ, ποὺ ἔφερε τὸ δουλεμένο στίχο εἶναι ὁ Ἑφταλιώτης, κι ἀπὸ τὰ παραπάνου δείγματα τοῦ τραγουδιοῦ του θὰ μπορέση καθένας νὰ τὸ ἰδῇ.

*

Μεγάλος ποιητὴς βέβαια ὁ Ἀργύρης Ἑφταλιώτης δὲν εἶναι. Οἱ ποιητικὲς ἀρετὲς του ποὺ ἀραδιάσαμε δὲ σῶνουν μονάχα. Τοῦ λείπει ἡ μεγάλη πνοὴ καὶ ἡ πλημμύρα τοῦ ποιητικοῦ ἔγῳ ἀντάμα, ποὺ χαρακτηρίζει τοὺς Τρανούς ποιητές. Ὅταν πάψῃ ἡ σημερινὴ σύχισι καὶ λάμπῃ ὁ λόγος τῆς δικῆς κριτικῆς, μονάχα ἴσως ἕνας ἀπὸ τοὺς συγκαταριθοὺς μας θὰ στεφανωθῇ γιὰ τέτοιους.

Ὅμως τὸ πέρασμα τοῦ Ἀργύρου Ἑφταλιώτη—γιὰ τὴν ποίησιν πάντα ὁ λόγος μὲ τοὺς «Παλιούς σκοπούς» του, ἀξίζει μὲ τὰ ἔλα του τὸ κλαδί τῆς δάφνης. Γιατὶ ἐξὸν ἀπὸ τὰ χαρίσματα ποὺ φωτίζουν τὸ τραγούδι του, καὶ ποὺ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ στάθηκαν προδρομικὰ στοὺς κατοπινούς του, καὶ ποὺ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ πρέπει ἀκόμα νὰ μελετηθοῦνε καὶ νὰ γίνουν δρόμοι γιὰ τοὺς Νέους, ἔχει καὶ τὸ ἄλλο: νὰ εἶναι ἀπὸ τοὺς λίγους ποὺ ἔγραψαν στίχο στὴ δημοτικὴ μας γλῶσσα σύμφωνα μὲ τὸ φωτεινὸ παράδειγμα στὰ καθέκαστα τοῦ Ψυχάρη, δηλαδὴ στίχο κι ἀπὸ τὴ μεριὰ τῆς γραμματικῆς σωστό, σ' ἐποχὴ ποὺ ἡ πρόληψις γι' αὐτὸ καὶ στοὺς πρὸ φιλελεύθερους ἀκόμα, στέκεται σὰν ἕνα μαγνᾶδι ποὺ τοὺς σκοτίζει τὸ φῶς.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ Ἀργύρης Ἑφταλιώτης δείχνεται ἕνας τεχνίτης μετρημένος, συγκαταμέσος, ποὺ κατάλαβε τὸν ἑαυτὸ του καὶ δούλεψε μέσα στὰ σύνορα τῆς ἐκπαιδεύσεώς του, βάνοντας ἕνα στέριο λιθάρι, ἕνα θεμέλιο στὴν ποιητικὴ μας φιλολογία. Γιατὶ μὲ τὸ τραγούδι του μᾶς ἐδῶσε στοιχεῖα τῆς ποιητικῆς τέχνης, ποὺ ἄλλοι τὰ εἶχαν παραμελήσει καὶ περιφρονήσει καὶ ποὺ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του καὶ δῶθε τὰ γκαϊνιστήσανε οἱ πρὸ ἄλλοι.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται σὶὰ γραφεῖα μας δρ. 2.

πνίζον ἡσυχά, βαριά, χωρὶς θόρυβο καὶ φωνές. Πάλευε. Ἀπλώνε τὰ χέρια τῆς ἀπάνω στὴ Νόρα καὶ τὴ σειοῦσε καὶ φώναζε:

— Ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ! Ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ! φύγε! Ἐσὺ τί μπορεῖς νὰ κάμεις γι' αὐτόν; Τὰ χέρια σου νὰ κόψεις μπορεῖς; Τὰ μαλλιά σου νὰ κόψεις μπορεῖς; Ἐσὺ τί μπορεῖς νὰ κάμεις γι' αὐτόν; Ἐσὺ δταν εἶσαι ἀπελπισμένη κ' ἡ καρδιὰ σου σκίζεται γι' αὐτόν, μπορεῖς νὰ σηκωθεῖς καὶ νὰ χορεύεις; Ἐγὼ μπορῶ! Ἐγὼ μπορῶ!

Πετάχτηκε στ' ἀκροδάχτυλά της, ἐρῆξε πίσω τὰ μαλλιά της καὶ ἔπλωσε τὰ χέρια της καὶ ὤρμησε.

— Χρυσούλα!

Φώναζε ὁ Ὁρέστης τρομαγμένος κ' ἔτρεξε καὶ τὴν ἀγκάλιασε καὶ τῆς ἔκλεισε τὰ χέρια καὶ τὴν ἔφερε ἡσυχά ἡσυχά καὶ σηκώθηκε, σὰν παιδάκι πληγωμένο ἢ κοιμισμένο, καὶ τὴν ἔβαλε νὰ καθίσει στὸν καναπέ. Κ' ἡ Χρυσούλα καθίσε κ' ἔσκυψε τὸ κεφάλι καὶ ἄρχισε νὰ κλαίει, νὰ κλαίει καὶ νὰ σειέται τὸ κορμάκι της.

Ἡ Νόρα εὐχαριστημένη γιὰ τὴν τραγικὴ θεαματικότητα τῆς σκηνῆς, στεκότανε μπροστὰ στὸν καθρέφτη καὶ διόρθωνε τὰ μαλλιά της καὶ τὸ καπέλο, κυτᾶζοντας συνάμα τὸ δραματάκι ποὺ ξετυ-

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

(Ἀπὸ τὰ «Ρόδα καὶ Μήλα» Τ. Ε' μέρος δεύτερο).

Ἀπόψε φέγγει τὸ φεγγάρι, καὶ τὸ φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Εἶμαι κάτω στὴν Μπετιάννια καὶ περπατῶ στὸ περιβόλι.

Περεχυνμένες οἱ ἀχτίδες οἱ μαγεφικὲς σ' ἐς κορυφὲς γῆρο γῆρο· σὰ δράκοι γιγαντινοὶ καὶ ἀγαθοί, παχόκορμα ἦσαν δέντρα εἰρηνικά μὲ περικυκλῶνουν ἀπὸ παντοῦ· παίζει ἀνάμεσα σ' ἐς φυλλωσιές τους τὶς γλυκοσάλεφτες τὸ φῶς· ἀπὸ τὶς φυλλωσιές τους μέσα ξαποῖω τὴ θάλασσα τὴν ἀργυροχρυσωμένη.

Ἀπόψε φέγγει τὸ φεγγάρι, καὶ τὸ φεγγάρι τὰ γαπῶ.

* *

Μαζὶ μὲ τὶς ἀχτίδες τοῦ ἡσυχία περεχύνει στὸν κόσμο τὸ φεγγάρι, περεχύνει ἀγάπη καὶ στὴν ἀγάπη περεχύνει τὴν εἰρήνη. Ἀποτυλίγει μὲ τὶς ἀχτίδες τοῦ τῆ λύπη, τὰ βάσανά σου τὰ γαλήνβει, σοῦ μαθαίνει τὴ γλῆκα τοῦ καημοῦ, νανοῖρει τὴν καρδιὰ τὴν ἀπελπισμένη. Μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ λάμπουνε πρὸ ἡμεῶν καὶ τὰ δάκρυα, μοιάζουνε κι ἀφτὰ σὰ σταλαμιτιές τῆς νυχτὸς ὁδοῦ.

Οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ ἔχουνε μᾶκρος. Φαίνονται τόσο καὶ τόσο μακριές, τόσο μακροφάντες, ποὺ ἀπὸ κεῖ ποὺ τὶς βλέπεις, λὲς καὶ ξαπλώνονται πέρα πέρα σ' ὅλη ἀπάνω τὴν οἰκουμένη, λὲς καὶ μέγρος ἀφύπνιστο πονθητά, μέγρος ἀγάδεφτο δὲν ἀφύπνουνε. Οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ, στὸ φῶς τους τὸ μυστικό, συναδερφώνουνε τὴ θάλασσα μὲ τὴ γῆ, τὴ γῆ μὲ τὸν οὐρανὸ, τὰ περασμένα μὲ τὰ τωρινά, τὰ μελλούμενα μὲ τὰ περασμένα μοῦζι.

* *

Ἀπόψε φέγγει τὸ φεγγάρι, καὶ τὸ φεγγάρι τὰ γαπῶ.

1) Ἀδελφίστα. Μοῦ εἶχανε ζητήσει δυὸ νέοι ἀπὸ τὴν Πόλη, καὶ νὰ τοὺς γράψω γιὰ ἕνα περὶ οὐδὲ καὶ ποὺ ποτὶ τοῦ δὲ βγήκε. Τοὺς ἔγραψα τὸ Φεγγάρι, καὶ ἀπὸ δὲ βγήκε τότες, ἄς βγῇ τώρα. — Τὸ περὶ τὸ ποιηματάκι ἔγινε στὴν ἐξοχή, στὸ γλυκὲ μου τὸ Ῥομαπαμόνι—τὸ Χάμο νο κὸ ροι—ἕνα βράδι ποὺ περπατοῦσα δῶ στὸ περιβόλι κ' εἶχαμε ὦραία, ἡσυχία, μελαγχολικὴ φεγγαριά. Ὅσο ἀπομακρύνεται ὁ πόλεμος ἀπὸ μᾶς, τόσο πρὸ ἐξοχῆς ξεδιπλώνει κ' ἡ ποίησις τὰ φτερά της.

Οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ πάνε καὶ χαϊδέβουνε τὶς κορυφὰς ὅπου κοιτουνται οἱ πεθαμμένοι. Σηκώνονται ἄχ! ἀπὸ τὸ μνημα τους ἀπαλὰ οἱ θεόλεφτες οἱ μορφές, οἱ πεθαμμένες μου μὲ χαιρετοῦνε. Σιμώνουνε οἱ πεθαμμένες οἱ νιὲς καὶ ἡ καρδιὰ μου λυγώνει. Μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ πλάγι πλάγι ἔρχονται οἱ νιὲς εἰρηνικά· ἡ ψυχὴ μου τὰκοῦει τὰ θεόγλυκα, τὰ γλυκοσάλεφτα λόγια τῆς ἀγάπης.

Ἀπόψε φέγγει τὸ φεγγάρι, καὶ τὸ φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Μοῦ φαίνεται πῶς γονατίζω. Πῆτε μου, πῆτε! Ὁ καημὸς μὲ παραδέρει. Δὲν μπορῶ. Ἀγρία ἡ φουρτούνα στὰ στήθια μου μαρτίζει. Πῆτε μου, πῆτε! Πῆτε μου σὲ τί σὰς ἔφταιξα, νὰ πεθάνω. Τί σοῦ ἔφταιξα ἐσένα ποὺ τόσο θεόγλυκα μὲ θωρᾷς; Φταίει ὁ ἄνθρωπος, γιατί δὲν ἔξερε. Ἐλᾶτε, νὰ σὰς διῶ, πρὸ κοντά. Ἐλα ἐσὺ, ἔλα. Τί κουνεῖτε τὸ χέρι; Τί τὸ κουνεῖς; Τί ἀπίστευτη δροσὴ στὰ μάτια μου ἀπάνω, τί γαλήνη στὴν ψυχὴ μου μέσα στᾶζει ἀπὸ τὰ δαχτύλια τῶ χειρῶν σας! Τοῦ χειροῦ σου! Τί καλοσύνη καὶ τί ἀγάπη!

Ἀπόψε φέγγει τὸ φεγγάρι, καὶ τὸ φεγγάρι τὰ γαπῶ.

* *

Ἐχουνε μᾶκρος, μᾶκρος ἀπέραντο οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ. Μοῦ φαίνεται τώρα πῶς εἶμαι στὴν Ἑλλάδα, πῶς εἶμαι σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, σ' ὅλη τὴν στεριά καὶ σ' ὅλη τὰ νησιά. Μοῦ φαίνεται πῶς τὸ ἴδιο φῶς τὴν ἴδια στιγμὴ, μοῦ φωτίζει ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Λάμπουνε τὰ βουνά· λάμπουνε οἱ λέφνες. Λάμπει ὁ οὐρανός· ἡ δημοιοργία λάμπει ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη, καὶ μὴ μυρωδιὰ ναρκατωτική, μὴ θεοῖρελη μυρωδιὰ σκορπίζεται δλοῦθε, ποὺ τὴ χύνουνε τὰ πέφκα.

Μιὰ κόρη δλοῖεφκη κάθεται κάτω σ' ἐς λέφνες καὶ κάτω ἀπὸ τὰ πέφκα. Τὰ μάτια της θωροῦνε τὰ βουνά. Λάμπουνε τὰ μάτια της πρὸ πολλὸ ἀπὸ τὶς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ, πρὸ πολλὸ ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Ἀπὸ τὰ μάτια της, δλοῖεφκη, ἀγνή, ἀπέραντη, χύνεται ἡ ἀγάπη στὴν καρδιὰ μου, καὶ ἀπὸ τὴν καρδιὰ μου, γιγαντωμένη, τρισμάκαρη, πλημμύρα, χύνεται χύνεται. Πάει σ' ὅλη τὴν στεριά, σ' ὅλη τὰ νησιά, ἡ ἀγάπη.

* *

λιζότανε πίσω της, ἀπάνω στὸν καναπέ.

— Σώπα, σώπα, Χρυσούλα μου.

Ἐλεγε γονατιστὸς μπροστὰ της ὁ Ὁρέστης καὶ τῆς χάδεψε τὰ μαλλιά καὶ τῆς κρατοῦσε τὰ χέρια.

Κ' ἡ Χρυσούλα εἶπνε ἀφημένη στὴ βαθύτατη ἡδονὴ ποὺ νοιώθουνε τὰ μάγουλα καὶ τὰ χεῖλια δταν τρέχουνε ἀπάνω τους τὰ δάκρυα.

Ἡ Νόρα τοὺς κύταξε κ' ἕνα χαμόγελο περιφρόνησης σούφρωσε τὰ χεῖλια της καὶ κατέβασε τὸ βέλο της καὶ βράδισε πρὸς τὴν πόρτα. Κανένας δὲν κουνήθηκε νὰ τῆς προβοδῇ, κανένας δὲν τὴν εἶδε πῶς ἀνοῖξε τὴν πόρτα κ' ἔφυγε.

Ὁ Ὁρέστης κ' ἡ Χρυσούλα προσέχυνε ἄλλοῦ. Στὸ γκρέμισμα τοῦ νοῦ του ὁ ἕνας, στὸ ράγισμα τῆς καρδιάς της ἡ ἄλλη. Κ' εἶτανε πεσμένοι ἀπάνω στὸν καναπέ κ' οἱ δυὸ κ' ἡ Χρυσούλα ποὺ ἔκλεισε παρηγοροῦσε τώρα τὸν Ὁρέστη ποὺ ἤθελε νὰ κλάψῃ καὶ δὲν εἶχε τὴ δύναμη.

Καὶ τὸ παράθυρο ἀπέναντί τους εἶτανε ἀνοιχτὸ καὶ ἀν σηκώνανε λίγο-λίγο τὰ μάτια τους θὰ βλέπανε ἀπάνω ἀπὸ τὶς μίζεριες καὶ ἀπὸ τὰ μικροσπεισόδικα τῆς ζωῆς τους, θὰ βλέπανε μιὰ δύση ἡδονικότητα ν' ἀποτραβιέται ἀπάνω σ' ἐς στέγες τῶν

σπιτιῶν, νὰ μὴ θέλει ν' ἀφήσει τοὺς πέτρινους ἀγίους καὶ τὶς πέτρινες ταντέλες τῆς Notre-Dame καὶ νὰ πλαγιαῖ: στὸν οὐρανόν, λιγωμένη ἀπὸ μιὰ θανάσιμη γλύκα. Καὶ θὰ βλέπανε τὸν Ἀποσπερίτη ν' ἀνοίγονται καὶ ν' ἀναστενάζει ἀπὸ τὴν πολλὴ εὐτυχία γιὰ τὴν κατρακυλᾷ καὶ πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θάλασσας, ἔπου θὰ κοιμηθεῖ γιὰ νὰ ζυπνήσει Ἀδελφινός. Καὶ θὰ βλέπανε τὴ μέρα ποὺ τὰ ξέρε ὅλα, ποὺ γνώρισε ὅλες τὶς χαρὲς κ' ἤπνε ὅλες τὶς πίκρες, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἔρημη καὶ δλύμπια καὶ γι' αὐτὸ τόσο γαλήνια πεθαίνει, χωρὶς σωνές καὶ σπασμούς καὶ τρανταχμάτα. Πεθαίνει σὰ μιὰ παιδικήσικ προσευχὴ, σὰν ἕνας ἄνθρωπος καλός, σὰν ἕνας ἥρωας.

Δ'.

MARCHE FUNÉBRE

I

Μιὰ νύχτα, κάποιος λωποδύτης ἀνέβηκε τὴ σκάλα, ἀνοῖξε τὴν πόρτα τοῦ Γεργίχ, —μπορεῖ μάλιστα καὶ ὁ Γεργίχς νῆτανε μέσθ καὶ νὰ τὸν καλῇ.

* Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Ἡ ἀγάπη μου ξεσκέπασε τὸν κόσμο. Διδάστημά μου μπροστά μου δὲν ὑπάρχει. Μάκρος, ἔχουνε μάκρος ἀπέραντο οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ. Σβήνουν οἱ καιροὶ. Βλέπω τὴν δεξαῖα Ἑλλάδα, τὸν Παρθενῶνα βλέπω στὴν πρώτη τὸν ἀχάλαστον ὁμορφιά. Βλέπω τοὺς Μεγάλους καὶ βλέπω, μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, τὴν ἀθάνατη χώρα ὅπου μιὰ μέρα ὁ ἥλιος ἀνάτελε καὶ φάτισε τὴν οἰκουμένη.

* Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Μὲ τὶς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ λούζεται ἡ ἀθάνατη χώρα ποὺ ἀγάπησε τὸν ἥλιο. Λούζεται, καὶ τὸ καινούριον τὸ φῶς τῆς δίνει μιὰ καινούρια μορφή. Τὸ φεγγάρι μὲ τὴ λύπη του τὴ λούζει, τὴ λούζει μὲ τῶν πεθαμένων τὸ λογισμό, τὴ λούζει μὲ τὸν πόνο. Κ' ἡ ἀγάπη ποὺ χύνει στὸν κόσμο τὸ φεγγάρι, ποὺ μυσιὰ μὲ τοὺς πατέρες μᾶς συνδέει, συνδέει ὅλην τὴν Ἑλλάδα ἢ Ἀγάπη.

* Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τὰ γαπῶ.

* Απόψε φέγγει το φεγγάρι και το φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Εἶμαι κάτω στὴν Μπρετάννια καὶ περπατῶ στὸ περιβόλι. Μοῦ ἔμαθε τὸ φεγγάρι τὴ γλῶσσα τοῦ καημοῦ. Μεκροφάντες εἶναι οἱ ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ. Συναδερφώνουνε τὴ γῆς μὲ τὰ περασμένα. Σιμώνουνε οἱ πεθαμμένοι καὶ γλῶσσα στᾶζει στὴν ψυχὴ μου. Ἐρχεται ἡ γλυκεῖά μου ἡ πονοδαρμένη μ' ἕνα χαμόγελο στὸ χεῖλι τῆς τὸ ἀπαλό. Βγαίνει μιὰ κόρη δόλοφρη ἀπὸ τὰ πέφκα καὶ λαχταρεμένα μὲ χαιρετᾷ. Περχεύεται ἡ ἀγάπη τῆς καὶ σμίγουνε οἱ τόποι καὶ οἱ καιροί.

* Απόψε φέγγει το φεγγάρι, και το φεγγάρι τὰ γαπῶ.

Πέμπτη, εἰκοσι ἐπτά τοῦ Σηπτεμβρίου, 1906.

Π. Σ. ΔΕΛΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

—ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ (μὲ εἰκόνες τοῦ κ. Ν. Δύτρα).

—Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΜΟΥΣΑΣ (μὲ εἰκόνες τῆς Κας Σοφίας Λασκαρίδου).

Τυπώθηκε στὴ Λόντρα, σὲ διαλεχτὸ χαρτί καὶ εἶναι καλλιτεχνικὰ δεμένο. Πουλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο τῆς «Ἑστίας» δρ. 3, 50.

σπείρισε, —ξεκλειδῶσε χωρὶς νὰ βιάζεται ἕνα ἕνα τὰ συρτάκια, τὸ γραφεῖο, τὰ ντουλάπια, μπορεῖ νὰ ψάξει καὶ στὶς τσέπες τοῦ Γοργία καὶ τοῦ ἔκλεψε ὅ, τι εἶχε καὶ δὲν εἶχε. Τὰ μάζεψε ἔπειτα ὅλα, τᾶκαμε ἕνα μπόγο, στράφηκε, καληνύχτισε, ἔκλεισε τὴν πόρτα μὲ προσοχή, σὰ νὰ θελε νὰ μὴ σχηματιστεῖ ρέμα καὶ κρυώσει τὸ καμένο τὸ γεροντακὶ καὶ κατέβηκε ἀρελέστατα τὴ σκάλα, κατὰ χτυπώντας τὰ πόδια του.

Ὁ Γοργίας ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν τὸ πρωὶ κατὰ λαθε τί σημάκία ἔχει αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιον τῆς ζωῆς του, —στενοχωρήθηκε. Δὲν τοῦ εἶχανε ἀπομείνει σχεδὸν καθόλου λεφτά, ὅλες οἱ οἰκονομίαι τῆς ζωῆς του πού τις εἶχε προορισμένες στὴν ἐκδοσὴ τοῦ Σοφοκλή του, ὅλες τοῦ τις ἔκλεψε ὁ λωποδύτης, χτὲς τὴ νύχτα.

Καὶ ἰώρκα;

Νὰ πεθάνει τῆς πείνας δὲν τὸν ἔμελε καὶ πολὺ γιὰ τὴν οἰκονομίαν ἀπὸ τὴν πείναν. Μὰ ἤθελε νὰ κρατῇ τὸ λόγο του στὸ Σοφοκλή, νὰ τὸν ἐκδόσει στὴν τέλεια ἐκδοσὴ πού ὀνειρευότανε, κ' ἔτσι βρισκότανε σὲ μιὰ φοβερὴ ψυχικὴ ἀνεμύζαλη.

Ἐῖτανε γερότος ἀπάνω στὰ βιβλία του καὶ σκε-

Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἑξωτερικὸ δρ. χρ. 12 1/2

Γιὰ τὶς ἐπαρχίαι δεχόμεστε καὶ τρίμηνας (8 δρ. τὴν τρίμηνα) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲ στέλλει μπροστὰ τὴ συνδρομὴν του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλῇ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια), στὸ κιάσκι Ἰαννουπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἑστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλῇ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουζή.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἐθνοσυνέλευση—Τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ χάος—
Ἡ ἀμνηστία—Ἀλὰ βουλευτικὲς ἐκλογές.

ΜΙΑ λύση στὴν πολιτικὴν μας κατάστασιν ἔδειξε ὁ κ. Βενιζέλος, τὴν ἐθνοσυνέλευσιν. Καὶ συζητιέται ἡ γνώμη του σήμερον ἀπ' ὅλους τοὺς πολιτικούς καὶ πολιτικολόγους μας καὶ ὅποιος ἔχει τὴν ὑπομονὴ νὰ παρακολουθῇ ὅλην αὐτὴ τὴ συζήτησιν δὲν μπορεῖ νὰ φτάσει σ' ἕνα θετικὸ συμπέρασμα ἂν θὰ ὀφελῇ σὲ διπλ. ἢ ἂν θὰ βλάψει τὴν ἐθνοσυνέλευσιν. Τόσο οἱ γνώμες εἶναι διαιρεμένες καὶ τόσο οἱ περισσότερες γνώμες εἶναι, νὰν τις ποῦμε, ἀερόγνομες, ἀφοῦ σὲ καμιά βάση δὲ στηρίζονται.

Τὸ ζήτημα γιὰ μᾶς τὸς ἀπλόους δεικνύεται ξεαστερώτερα καὶ ἀπλούστερα. Ἐχουμε σήμερον τὸ Στρ. Σύνδεσμο πού ὤξω ἀπὸ κάθε Σύνταγμα καὶ ἀπὸ κάθε εἶδος πολιτεύματος, κυβερνᾷ ἀκυβέρνητα αὐτὴ τὴ χώρα. Γιὰ νὰ φύγει ὁ Σύνδεσμος ἀπὸ τὴ μέση εἶναι κάπως δύσκολο, ἂν ὅχι καὶ ὁλωδοιόλου ἀδύνατο. Κι ὅταν ἀκόμα βρεῖ πὼς γινήκανε ὅλα ὅσα ζήτησε, πάλι θὰν τοῦ εἶναι δύσκολο νὰ ποταρῇ, γιὰ τὸ ἔχουν πολυκαλὰ ὅλοι τοῦ Συνδέσμου πὼς μόλις «καταθέσουν τὰ ὄπλα» ἔχουνε νὰ πλερώσουν πολὺ ἀκριβὰ ὅλα τους τὰ σημερινὰ καμώματα.

φτότανε, λυπημένος.

—Κ' εἶναι ἀργά, εἶναι ἀργά, νὰ διοριστῶ πάλι καὶ νὰ κερδίσω... Δὲ θὰ προφτάσω... Ἀδύνατο, δὲ θὰ προφτάσω...

Ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου ἀνατάραιε τὸ σωματικόν του, τὸ στόμα του ἀνοίχτηκε μὲ τρόπο καὶ ἀμνηστικὸν καὶ φωνήκανε τὰ γούλα καὶ ἀποπάνω τους καμπτωγὴ ἡ μύτη ἔσκυψε σὰν παπαγάλος πού ἀποκρεμότανε νὰ δεῖ ἂν ἔχει τίποτε κρέας τὸ στόμα μέσα νὰ τὸ ἀρπάξει νὰ τὸ φάει.

—Τί θὰ γενῶ; τί θὰ γενῶ; Πού νὰ πάω;

Ἐξήντη θυμήθηκε καὶ χαμογέλασε. Κ' ἡσύχασε. Ἀντὶ νὰ πάει στὴν ἀστυνομίαν καὶ νὰ περιμένει καὶ νὰ δηγηθῇ τί τοῦ γίνηκε καὶ νᾶχει χαρτομέρια καὶ φακάρια καὶ διατύπωσης πού φοβότανε, προτίμησε νὰ πάει στὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου νὰ τὴ δεῖ καὶ νὰ ἡσυχάσει.

—Θὰ πάω, θὰ τῆς βρῶ, θὰ καθίσω ἀπέναντί της καὶ θὰ τὴ βλέπω νὰ ὑψώνεται ἀποπάνω μου ἡρεμῇ, ὀλύμπια, ἀκατάδεχτη καὶ νὰ κυτᾷ με μὴν περιφρόνησιν ἑλληνικὰ τοὺς βάρβαρους πού ἐρχονται ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου νὰ τῆς δοῦνε. Πόσο μ' ἀρέσει ἔτσι πού ἀνοίγει τὴν ἀγκυλιά της καὶ θέλει νὰ μὲ σφίξει καὶ δὲν μπορεῖ

Γιὰ νὰ λείψει λοιπὸν ὁ Σύνδεσμος, κάτι ἄλλο πρέπει νὰ γίνη, κάπιο σοβαρώτερον γιαντρικὸ πρέπει νὰ δοθεῖ. Καὶ τὸ γιαντρικὸ αὐτὸ εἶναι ἡ ἐθνοσυνέλευσις.

*

ΣΤΟ χάος, λέει ὁ κ. Εὐταξίας, θὰ πείσουμε μὲ τὴν ἐθνοσυνέλευσιν. Μὰ μήπως σήμερον βρισκόμαστε ὤξω ἀπὸ τὸ χάος, γιὰ νὰ φοβούμεστε μήπως πείσουμε σὲ αὐτὸ μὲ τὴν ἐθνοσυνέλευσιν;

Πολὺ νόστιμη καὶ σωστὴ ἡ ἀπάντησις πού δώσανε στὸν κ. Ράλλη ὅταν εἶπε πὼς πρέπει, σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα, γιὰ νὰ γίνη ἐθνοσυνέλευσις νὰ ψηφιστεῖ πρῶτα ἀπὸ τοὺς Βουλευτάς.

—Σιγά, τοῦ εἶπανε, μὴν παρίζουμε τὸ Σύνταγμα, πού τῶς σήμερον κατακυβερνᾷ.

Ἰδίαι ἀπάντησις μποροῦσε νὰ δοθεῖ καὶ στὸν κ. Εὐταξίαν. Νὰ λογαριάζουμε σήμερον τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ πείσουμε τὸ χάος, εἶναι τὸ ἴδιον σὰ νὰ πνίγεται, πού λέει καὶ ὁ λόγος, καὶ νὰ τρέμει μήπως καὶ βρέξει τὰ παπούτσι σου.

*

ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ στὸν Τυπάλδο καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματικούς τοῦ Ναυτικοῦ. Κι ἂν δὲ δοθεῖ, λέει, γλήγορα ἡ ἀμνηστία, θὰ γίνη συλλαλητήριον καὶ δὲν ξέχουμε κ' ἐμεῖς τί ἄλλο, γιὰ νὰ ξεβιαστοῦνε νὰ τὴ δώσουν.

Καμαρώστε ρεζίλι. Δὲ καὶ λίγον καιρὸ φωνάζανε ὅλοι πὼς πρέπει νὰ τουφεκιστοῦν κατὰ οἱ στασιαστὲς ἀξιωματικοί. Τώρα ζητᾷνε ὅλοι νὰν τοὺς δοθεῖ ἀμνηστία.

Γιὰ νὰλλάξει τόσο γλήγορα ἡ κοινὴ γνώμη, πᾶει νὰ πει πὼς τὸ ζήτημα δὲν τὸ διαχειριστήκανε ἀπὸ μιᾶς καὶ ἀρχῆς καλὰ οἱ ἀρμόδιοι. Χρειάζετανε, φυσικὰ, κάποιος νους πολιτικὸς (πού ἔλειπε ὁλωδοιόλου καὶ σὲ τούτῃ τὴν περίστασιν) γιὰ νὰ δοῦν οἱ Κυβερνήτες μας πὼς δὲν ἔπρεπε νὰν τὰ σπρώξουν τὰ πράγματα στὸ ἀπροχώρητο, ἀφοῦ μὲ κανένα λόγο δὲ σύφερνε νὰ γίνη δίκη καὶ νὰ ξεδιπλωθοῦνε δημοσία μερικὰ πράγματα πού πρέπει γιὰ πάντα νὰ μένουν κρυφά.

*

Τί εἶναι πάλι αὐτὲς οἱ πανηγυρικὲς ἐκλογές τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ «Στρ. Συνδέσμου»; Τὴ μιὰ μέρα γράψανε οἱ φημερίδες πὼς θὰ γίνον ἐκλογές τῆς ἄλλης μέρας μᾶς καταστρώσανε τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων καὶ τὴν τρίτῃ μᾶς εἶπανε πόσοι καὶ ποιοὶ ἀπὸ κάθε στρατ. σῶμα πιτύχανε.

Ἀπαράλλαχτα σὰ νᾶρχε βουλευτικὲς ἐκλογές! Μὰ ὁ «Στρ. Σύνδεσμος» (ἀφοῦ ὑπάρχει δὲ καὶ ἀνάγκη εἰληκρινείας) δὲν μπορεῖ νὰ μάθει ποιοὶ δίνει τίς ἐφημερίδες τίς πληροφορίες γιὰ τέτοια ρεζιλιέματα καὶ νὰν τοῦ εἶπαι μὲ ψιλοὺ γὰρ τὸ στόμα;

γιὰτὶ δὲν ἔχει μπράτσα. Ἀπὸ τοῦ τὴν εἶδα εἶμαι θανάσιμα λαθωμένος μὲ τὴ σκίττα τῆς ὁμορφίας. Κι ἀπὸ τότε καὶ μένα τὰ μπράτσα μου πείσανε καὶ δὲν μπορῶ πιά, ποτὲ πιά, νὰ δημιουργήσω ποτέ..

Κύταξε ἀπὸ τὸ παράθυρον, εἶδε πὼς εἶχανε ἡλιος πολλὴ καὶ πῆρε τὴν ἄσπρη καλοκαιρινὴν του ὀμπρέλιν μὲ τὴν πράσιναν φόντρα ἀπομείνα. Ἀφαιρημένος τὴν ἀνοίξε καὶ κατέβηκε τὶς σκάλες τοῦ ξενοδοχείου του, ἡ πορτιέρα του τὸν εἶδε καὶ φώναξε ὅλα τὰ γκαρσόνια νὰ τρέξουνε νὰ τὸν δοῦνε. Κι ἀρχίσανε ὅλοι πίσω του νὰ γελοῦνε νὰ τὸν βλέπουνε ἔτσι μὲ ἀνοιγμένη τὴν ὀμπρέλιν νὰ κατεβαίνει τὶς σκάλες. Σὰν ἔφτασε στὴν ὁδὸ πορτῶν, ἔκλεισε προσεχτικὰ τὴν ὀμπρέλιν, τὴν ἔβαλε ἀπομάσκακα καὶ πῆρε τὸ δρόμον τοῦ Μουτείου, βουτηγμένος ἀπὸ κορμῆς στὶς σκέψεις του.

Οἱ γάτες πάλι προβάλλανε ἀπὸ τὰ κτώφλια τῶν σπιτιῶν καὶ τὸν κυτᾷσαν καὶ χαμογελοῦσαν μὲ περιφρόνησιν. Καὶ γλύφανε εὐχαριστημέναν τὰ γαντζονυχάκια τους πῶς τὰ καὶ λέγανε κυτᾷσαν τὸ Γοργίαν, πού περνοῦσε ἀφαιρημένος μὲ τὴν κλειστήν ὀμπρέλιν καὶ σκουνοῦσε ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Ἀπ' αὐτὸ ἐκεῖ πέρα τὸ πρᾶμα πού περπατᾷ καὶ μουρμουρίζει πάλι πὺς χρήσιμες εἶμασταν ἐμεῖς.